

Zdziecielski parafialny kościół, w miasteczku tegoż nazwiska, na trakcie ze Słonima do Wilna położony, pierwotnie był drewniany, fundacyi księcia Konstantego Ostrońskiego, wojewody kijowskiego; w którym jednak roku został zbudowany, niema pewnej wiadomości.

Kościół terazniejszy, wymurowany z cegły przez księcia Kazimierza Leona Sapiechę podkanclerza w. ks. litewskiego w 1646 r., pod wezwaniem Wniebowzięcia N. M. Panny, w formie podłużnej, ma długości 50, szerokości 18, a wysokości 17 arszynów. Od frontu ozdobiony dwiema wspaniałemi wieżami o trzech kondygnacyach, zakończonych kopułą z krzyżem. Pomiędzy temi wieżami na pierwszej kondygnacyi wznosi się facyata owalnego kształtu, z krzyżem i zegarem. Sufit i posadzka ze zwyczajnej cegły. Nad wchodowymi drzwiami chór z organem o 16-tu głosach, biało lakierowany i częściej wyzłacany. Ołtarzów wszystkich jest siedem, z których trzy w presbyterium, a cztery w nawie kościoła. W wielkim ołtarzu znajduje się cyboryum z drzewa, snycerskiej slicznej roboty. W tymże kościele nad chrzcielnicą, w murze naprost ambony, znajduje się nagrobek z blachy mosiężnej, a za nim w naczyniu serea s. p. książąt Mikołaja Faustyna Radziwiłła i syna jego Jerzego, zmarłych ojciec w 1746, syn w 17... roku. Wyżej jeszcze nad tym pomnikiem jest portret Mikołaja, olejno malowany, owalnej formy, w mur wprawiony i dobrze zachowany.

Skarbiec tego kościoła jest ubogi, a nadto w 1837 r. został okradziony. Ze srebrnych naczyń wię-

kszego rozmiaru posiada sześć lichtarzy dużych z byłego dereczynskiego kościoła, slicznej roboty, monstrancją o podwójnych promieniach, pacyfikal z drzewem krzyża sw. i t. p.

W 1743 roku 4 czerwca straszny był pożar w Zdzieciele, w którym nie tylko wszystkie zabudowania plebanskie, całe miasteczko, ale i kościół z ołtarzami, aparatami, sprzętem kościelnym, archiwum, a nawet i z nieboszczykami w podziemiach do szczyta, prócz samych ścian, zgorzał. Po tej klęsce strasznej w 1751 r. z ruin został nanowo dzwignięty—odbudowany i wyrestaurowany wewnątrz i zewnątrz, przez Mikołaja Faustyna Radziwiłła, a mianowicie jego żonę, Barbarę z Zawiszów, która była szczególniejszą dobrodziejką i protektorką tego kościoła. W którym roku i przez jakiego biskupa nowa ta świątynia została konsekrowana, niema wzmianki: rocznica jednak konsekracyi obchodzi się w pierwszą niedzielę po Wniebowzięciu N. Maryi Panny. Najliczniejszy zbiór ludu bywa na Boże Narodzenie i na Wielkanoc. Lud parafii zdziecielskiej w ogólności jest moralny i pobożny; mówi językiem prostym białoruskim, a w trzech wioskach: Pogirach, Zasieci i Norcewiczach, używa języka litewskiego od niepamiętnych czasów.

Ks. A. B. Bohdanowicz.

Kościół parafialny w Zdzieciele.